

УДК 354+316.35

СУТНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФАНДРАЙЗИНГУ

Студ. Ю.М. Голубчук, гр. БЕП1-16
Науковий керівник к.е.н., професор Воронкова Т.Є.
Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Мета – розкрити суть поняття «фандрайзинг» на основі визначення основних категорій фандрайзингу та його принципів.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом дослідження виступають процеси обґрунтування необхідності використання системи фандрайзингу.

Предметом дослідження є вивчення найбільш простих та зручних способів залучення ресурсів на реалізацію проектів, а також надання практичних рекомендацій щодо їх планування та розробки.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. В результаті проведеного дослідження дістало подальшого розвитку обґрунтування підходів до формування інноваційної системи управління підприємством на засадах фандрайзингу.

Результати дослідження. Забезпеченню розвитку ефективної діяльності некомерційних та громадських організацій сприяє впровадження в практику роботи неприбуткових підприємств і організацій методів та інструментів фандрайзингу.

Термін «фандрайзинг» походить від англійського *fundraising* (словосполучення англійських слів *fund* (кошти, фонди) і *raise* (піднімати, збільшувати) залучення ресурсів коштів.

Визначення фандрайзингу в літературі розглядається по-різному, узагальнюючи які вважаємо, що найбільш повно розкриватиме досліджувану категорію наступне визначення: фандрайзинг – це професійна діяльність щодо мобілізації фінансових та інших ресурсів з різноманітних джерел для реалізації соціально значущих й науково-дослідних неприбуткових проектів, яка вимагає спеціальних знань та навичок фандрайзера, що можуть вплинути на прийняття позитивного рішення донора.

Отже, фандрайзинг поєднує в собі три характерні риси. По-перше, комплексний характер заходів, які вживаються; по-друге, спрямованість на пошук додаткових фінансових та матеріальних джерел; по-третє, некомерційна сутність проектів, які мають реалізовуватися за рахунок результатів фандрайзингової діяльності.

Об'єктами фандрайзингу виступають різні категорії донорів, основними з яких є благодійні фонди, приватні особи, корпорації та бізнес-структури.

Зростання ролі організацій громадянського суспільства, які здатні допомогти державі у вирішенні соціальних проблем громадян та підтримці науково-дослідних робіт і проектів сприяє розвитку фандрайзингу в Україні як інструменту пошуку джерел ресурсів тим, хто їх потребує.

Важливою перспективою є створення законодавчих (податкових, правових) умов, які дозволили б розширити можливості фандрайзингу та донорів.

Адже відсутність сприятливого податкового законодавства (податкові пільги, стимули) для розвитку благодійництва; нестабільна система оподаткування; нерегульовані правові проблеми неприбуткових громадських організацій; відсутність інформації щодо цілей соціального проекту та системи оцінки його ефективності, а також професіоналізму у його створенні; відсутність прозорої фінансової звітності некомерційної організації; низький кваліфікаційний рівень управлінських навичок керівників неприбуткових організацій перешкоджає досягненню ефективного результату фандрайзингової кампанії.

Перспективним напрямком розширення можливостей фандрайзингової діяльності є досконале опанування методиками її здійснення та усвідомлення відмінностей між даними методиками для різних категорій донорів. Для бізнес-структур ефективною формою участі у благодійництві є соціальне інвестування, для приватних осіб – їх визнання; для органів влади — співпраця та взаємовигідність від реалізації проектів у здійсненні соціальної політики тощо [2, с.188].

Як і будь-який серйозний процес, фандрайзинг має свої головні принципи і особливості (табл.1).

Таблиця 1– Принципи фандрайзингу

Основні принципи фандрайзингу	Особливості
Поєднання стратегії та тактики	Робота не лише на конкретний проект, а й на перспективу, встановлення та розвиток стабільних стосунків з донором.
Взаємовигідність	Донор також має бути зацікавлений в результатах проекту прямо чи не прямо, матеріально чи морально.
Збалансованість	Доведення реальності і важливості досягнення проміжних цілей як запоруки успішності кінцевого результату.
Відповідність планів та можливостей	Уникнення «підвищених зобов'язань» як потенційної загрози неповного або неякісного виконання проекту.
Комплексність	Однотимчасне залучення кількох донорів для реалізації різних аспектів єдиної генеральної мети в залежності від донорських можливостей та специфіки.
Співпраця з партнерами	Створення консорціуму як чинника, що може підняти ступінь ефективності фандрайзингу; відповідальність та фінанси розподіляються партнерами за домовленістю.
Некомерційність	Необхідність проведення чіткого поділу між прибутком та самокупністю.

Подоланню проблем фандрайзингу може сприяти вивчення та впровадження зарубіжного досвіду з даної сфери, наприклад, закордонних інструментів фандрайзингу: проведення загальнонаціональних конкурсів, метою яких є заохочення та популяризація благодійності та меценатства; сприяння успішному розвитку ендаументів (цільових фондів, створених для некомерційних цілей).

Ключовою умовою є звільнення від ПДВ передачі благодійним організаціям цінних паперів; оснащення комп'ютерних систем спеціалізованим програмним забезпеченням з фандрайзингу тощо. Важливим у цьому плані є поширення знань про його сутність та переваги серед громадян, поінформованість населення через проведення тренінгів, семінарів, конференцій, випуск інформаційних бюлетенів, впровадження дисципліни «Фандрайзинг» у систему освіти тощо.

Висновки. Для розвитку фандрайзингу в Україні потрібно створити сприятливі умови як з боку держави, так і з боку суспільства, використовуючи напрацювання зарубіжних громадських організацій. Крім того, належна міцність та сталість громадських організацій залежатимуть від того, чи будуть спроможні вони отримати широку соціальну підтримку населення в якості членів, волонтерів та донорів. Вони повинні довести свою необхідність, а громадяни водночас усвідомити це.

Ключові слова: фандрайзинг, фандрайзер, управління проектами, соціальна діяльність, донор, грант.

ЛІТЕРАТУРА

1. Соколова А.М. Фандрайзингова діяльність: сутність, особливості та перспективи розвитку / А.М. Соколова // Економіка та держава. – 2013. – № 1. – С. 13–16.
2. Фандрайзинг: нав.посіб./Чернявська О.В., Соколова А.М. - К.:”Центр учбової літератури”, 2013. - 188 с.